

POSTANOWIENIE

Dnia 26 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Bączyk

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie ze skargi T.A., E.A., J.A., S.A., U.B., M.A. i małoletniego G.A.
reprezentowanego przez matkę T.A.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem
Sądu Wojewódzkiego w R.

z dnia 20 października 1971 r., sygn. akt [...]

w sprawie z powództwa A.G.

przeciwko A.A.

o ustalenie ojcostwa i alimenty,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 26 listopada 2009 r.,

zażalenia skarżącej T.A.

na postanowienie Sądu Okręgowego w R.

z dnia 25 marca 2009 r., sygn. akt [...],

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 25 marca 2009 r. Sąd Okręgowy w R. odrzucił skargę następców prawnych A.A. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w R. z dnia 20 października 1971 r., wydanym w sprawie z powództwa A.G. przeciwko A.A. o ustalenie ojcostwa i alimenty (art. 410 § 1 k.p.c.).

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy stwierdził, że skarżący powołali się na nowe metody badawcze w postaci badań DNA i podnosili, iż nieżyjący obecnie mąż T.A., a ojciec pozostałych skarżących nie mógł skorzystać z tych badań w toku postępowania zakończonego wyrokiem ustalającym ojcostwo. Tymczasem, rozwój nauki pozwalający na wykorzystanie nowych środków dowodowych już po zakończeniu postępowania, nie daje podstaw do jego wznowienia. Poza tym, zgodnie z art. 408 k.p.c., po upływie lat pięciu od uprawomocnienia się wyroku nie można żądać wznowienia, z wyjątkiem wypadku, gdy strona była pozbawiona możliwości działania lub nie była należycie reprezentowana.

W zażaleniu na powyższe postanowienie T.A. zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 408 k.p.c. przez przyjęcie, że skarga została wniesiona z uchybieniem przewidzianego w tym przepisie terminu, mimo że podstawą wznowienia postępowania było nie tylko wykrycie nowego środka dowodowego w postaci badań DNA, lecz także niemożność działania, wynikająca z niewiedzy o pozamałżeńskim dziecku A.A. O jego istnieniu bowiem dzieci z małżeństwa żalącej i A.A. dowiedziały się dopiero w czerwcu 2008 r., w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku. W konkluzji żaląca wносиła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 408 k.p.c., po upływie lat pięciu od uprawomocnienia się wyroku nie można żądać wznowienia, z wyjątkiem wypadku, gdy strona była pozbawiona możliwości działania lub nie była należycie reprezentowana.

Przewidziany w tym przepisie pięcioletni termin jest terminem prekluzyjnym, co oznacza, że wyłącza on możliwość wnoszenia skargi o wznowienie postępowania także wtedy, gdy podstawy do wznowienia powstały dopiero po jego upływie. Termin ten wyznacza tym samym granice dopuszczalności skargi o wznowienie. Nie obowiązuje on tylko wtedy, gdy skarga o wznowienie opiera się na zarzucie niemożności działania lub nienależytej reprezentacji. Określone w art. 408 k.p.c. szczególne wypadki, w których wniesienie skargi jest dopuszczalne nawet po upływie pięciu lat od uprawomocnienia się wyroku odnoszą się przy tym do podstaw skargi, a więc do postępowania, którego wznowienie uzasadnione byłoby jedną z przyczyn wymienionych w tym przepisie (zob. art. 401 pkt 2 k.p.c. oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 sierpnia 1972 r., I CZ 134/71, OSNCP 1973, nr 5, poz. 83, z dnia 14 lutego 2000 r., II CKN 1073/99, nie publ. I z dnia 19 września 2002 r., V CZ 102/02, nie publ.).

Powołując się w niniejszej sprawie na brak możliwości działania, żaląca odnosi tę okoliczność do sytuacji następców prawnych strony po wydaniu prawomocnego wyroku. Okoliczność ta natomiast powinna odnosić się do podstawy wznowienia, w art. 401 pkt 2 k.p.c. chodzi bowiem o pozbawienie możliwości działania lub brak należytej reprezentacji w sprawie, której dotyczy skarga o wznowienie postępowania. Zatem zarzuty żalącej nie mogą odnieść zamierzonego skutku.

Z przytoczonych wyżej powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.